

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK

20/1992.(VII.1.) számú

r e n d e l e t e

az önkormányzat jelképeinek meghatározásáról
(egységes szerkezetben a 17/1993. (V.1.) sz, és a 37/1993. (X.6.) számú
rendeletekkel)

A Közgyűlés

a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 1. § (6) bekezdésének a./ pontjában foglaltak alapján az önkormányzat jelképeiről a következőkben rendelkezik:

I.

1. §

AZ ÖNKORMÁNYZAT CÍMERE hengerített pajzs alakú, vízszintesen két mezőre osztva. A felső, égszínkék mezőben kétfelől magasan kinőtt és természetes színnel festett Nyírfák között egy vörös fedésű fehér Templom áll, tornyán ezüst csillaggal, - a város nevét jel által kifejezve. A pajzs alsó, vörös mezőjében pedig egy búzavirág színű karmányba öltött emberi kar, markában arany kalászzal, - a mezőgazdaság legfőbbágát szemléltetve. A pajzson pedig egy ötágú, gyöngyökkel és drágakövekkel - alsó részén kék-vörös-kék-vörös-kék, öt ágában pedig vörös-kék-vörös-kék-vörös színűekkel - ékesített arany korona fekszik, s az egészet arany szálakba foglalt fehér környezet veszi körül.

A pajzsot - a korona két alsó széléig - két oldalán egy-egy kifelé néző stilizált griff tartja, alattuk indás díszítéssel.¹

2. §

AZ ÖNKORMÁNYZAT ZÁSZLAJA - a címer színeivel megegyező - égszínkék és vörös színű, kétszínű zászló, rajta közepén elhelyezve a város címere és a címer alatt vízszintesen "Nyíregyháza" arany színű felirat.²

3. §.

AZ ÖNKORMÁNYZAT PECSÉTJE kör alakú, közepén az önkormányzat címerével, s a címer alatt félkör alakban "Nyíregyháza Megyei Jogú Város" felirattal.

¹ A 17/1993.(V.1.) sz. rendelet 1.§-a egészítette ki.

² A 37/1993.(X.6) sz. rendelet 1.§-a módosította.

4. §

(1) A címer, a zászló és a pecsét

a./ méreteit és megfelelő színes képét, illetve rajzát a rendelet melléklete tartalmazza,

b./ használatának rendjét külön önkormányzati rendelet szabályozza.

(2) Az önkormányzat új jelképeinek használatát 1993. június 30-ig, fokozatosan kell bevezetni, a jelenlegiek fokozatos cseréjével.

5. §

E rendelet 1992. július hó 1-jével lép hatályba. Ezzel egyidejűleg az 1987. évi 8. számú tanácsrendelettel módosított 1974. évi 12.számú tanácsrendelet, valamint a Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló közgyűlési határozat 2. és 3. §-a hatályát veszti.

Mádi Zoltán
polgármester

Dr.Fazekas János
jegyző

I N D O K O L Á S

az önkormányzat jelképeinek meghatározásáról szóló önkormányzati rendelethez

Általános indokolás

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 1. § (6) bekezdésének a./ pontjában foglaltak szerint a helyi önkormányzat jelképeket alkothat. A Közgyűlés e jogával élve, a - Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló - 25/1990. (XI.26.) számú határozata (a továbbiakban: határozat) 2. és 3. §-ában rendelkezett az önkormányzat címeréről, zászlajáról és pecsétjéről, - átvéve a városi tanács - 1987. évi 8.sz. rendeletével módosított - 1974. évi 12. sz. tanácsrendeletében meghatározottakat. Bár ez így meghatározott címer a hagyományoknak lényegében megfelel, helyes lenne a címer leírásának pontosítása, kiegészítése, hogy az még inkább közelítsen az eredetihez. A zászlót illetően pedig helyes lenne - a hagyományoknak megfelelően - visszaállítani annak korábbi kétszínűségét. Indokolt ezen jogos igényeket figyelembevenni. Szükséges ugyanakkor, hogy a Közgyűlés e fontos kérdést új önkormányzati rendeletben - ne határozatban, különösen ne határozat-módosítással - szabályozza.

Részletes indokolás

1. §-hoz

A Közgyűlés a határozat 2. §-ának (1) bekezdésében az önkormányzat címerét - a városi tanács 1987. évi 8. sz. rendelete 1. §-ában meghatározott leírást átvéve - a következőként határozza meg:

"(1) Az önkormányzat címere: hengerített pajzs alakú, vízszintesen két mezőre osztva. A felső kék színű mezőben magasan kinőtt és természetes színekkel festett nyírfák között egy vörös fedésű fehér templom áll, ezüst csillaggal tetéztet toronnyal. A pajzs alsó, vörös mezőjében kék színű karmányba öltött emberi kar látható, markában arany kalászosokkal. A felső mező a város nevét jel által fejezi ki, az alsó pedig a város polgárainak gyümölcsöző szorgalmát szemlélteti."

A városi tanács, majd a Közgyűlés e döntésével, hagyomány tisztelően lényegében visszahozta a város eredeti címerét, de a pajzs fölötti korona nélkül. Ez az ötágú arany korona pedig fontos része a jelképnek, a rangot, a kiváltságot jelképezi. (Személyek esetében ez a nemesi rangot jelentő korona.)

Indokolt e koronát a címer-pajzsra visszahelyezni, s egyben a címer meghatározását a tervezet szerint pontosítani, kiegészíteni.

A tervezet megítélésének megkönnyebbítése céljából idézzük az V. Ferdinánd király által 1837. évben aláírt Királyi Privilégium magyar fordítása szerinti leírást. Eszerint a pecsét, a címer leírása a következő:

"...egy hengerített pecsét paizs környes vagy kerék formába felállítva, vízerányosan két térre hasítva, melynek felsőbb égszínű térén, a' paizsnak mind két felőli részén magossan kinőtt és természetes színnel festett Nyírfák között van egy veres fedelű fehér Templom (Egyház) felemelkedett 's ezüst csillaggal tetézt toronnyal, - magának t.i. azon Pr. Városnak nevezetét jel által kifejező - a' veresre festett alsó részen pedig egy búzavirág színű karmányba öltött emberi kar markában megért termésű arany kalászokat, mint az ottani mezei gazdaságnak legfőbb ágát tartva szemléltetik, a' paizon pedig felül fekszik egy gyöngyökkel és drága kövekkel ékesített közönséges arany korona, az egészet végezetre körülveszi fejr környezet arany szálakba foglalva,..."

2. §-hoz

A Közgyűlés a határozat 2. §-ának (3) bekezdésében az önkormányzat zászlaját - a városi tanács 1974. évi 12. sz. rendelete 2. §-ának (1) bekezdésében meghatározott leírást átvéve - a következőként határozza meg:

"(3) Az önkormányzat zászlaja: kék színű - a címer kék alapszínével megegyező - és rajta közepén elhelyezve a város címere és a címer alatt félkör alakban "Nyíregyháza" arany színű felirattal ellátott egyszínű zászló."

E meghatározás nem felel meg a hagyományoknak. Nyíregyháza városnak kétszínű zászlaja volt. A helyi zászlókat egy minisztertanácsi határozat (1006/1974. (II.22.) Mt.) "tette" egyszínűvé. Ez a határozat már jó ideje hatálytalan, így nincs akadálya a város eredeti kétszínű zászlaja visszaállításának.

3. §-hoz

A tervezet kis helyesbítéssel a határozat 3. §-ában foglalt szöveget veszi át.

4. §-hoz

Az (1) bekezdés az önkormányzati jelképek méreteinek, színes képének, illetve rajzának a rendelet mellékletében való pontos bemutatásáról rendelkezik, valamint, hogy azok használatának rendjét külön önkormányzati rendeletben kell szabályozni.

A (2) bekezdés a takarékosági szempontokra figyelemmel, az önkormányzati jelképek használatának - egy éven belüli - fokozatos bevezetését írja elő.

5. §.

A hatálybalépés idejét indokolt 1992. július hó 1-jében megállapítani, hogy a jelképek használata rendjének szabályozása is megtörténhessen és a rendeletek alkalmazása megfelelően előkészíthető legyen.

FORRÁS:

- Nyíregyháza mezőváros iratai 1837.
SzSzBMLt. V.A. 101/a. 36/36. 1. és 40.
- Lukács Ödön: Nyíregyháza története
Nyíregyháza, 1886. 249, 250 old. + a belső címlap
- Dr.Borovszky Samu (szerk.): Szabolcs vármegye. Magyarország vármegyéi és városai. (Magyarország monográfiája).
Kiadta: "Apolló" Irodalmi Társaság "Magyarország vármegyéi és városai" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, 1900. 114.o.
- Mérey Ferenc dr.: Nyíregyháza története (Nyíregyháza és Szabolcs vármegye községei c. kötetben. (Szerk.: Hunek Emil) Budapest, 1931. 31. és 32. old.
- Cservenyák László: Küzdelem a város privilégiumért. (Nyíregyháza története c. kötetben. (Szerk: Cservenyák László és Mező András) Nyíregyháza, 1987. 93. és 94. old.
- Koronák, rangjelző koronák.
Révai Nagy Lexikona 12. kötet. 48. és 49. old. 7-10. ábra.